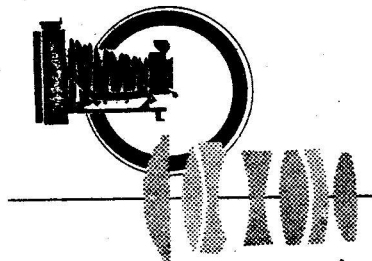

EGY KIÁLLÍTÁS

MARGÓJÁRA

Az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ Múzeum utcai székházában az érdeklődők százai tekintik meg naponta a könyvtár új fényképezéstörténeti kiállítását. A kiállítás rendezésében közreműködött a Magyar Fotóművészek Szövetsége, a Műve-

lődésügyi Minisztérium Műszaki Emlékeket Nyilvántartó- és Gyűjtő Csoportja és az OFOTÉRT.

A kiállításon bemutatott mintegy 250 tárgy végigvezet a fotográfia egész fejlődésén Leonardo da Vinci camera obscurájától - amely már meg tudta rajzolni a képet, de rögzíteni még nem - az első daguerotípiákon keresztül a legkorszerűbb, szinte "mindent tudó" precíziós műszer számba menő fényképezőgépekig. Kiállításra került többek között az egyik első magyarországi "daguerre-gép" és egy univerzális "Salon kamera" amely mintegy 50 kg súlyával nem kis megpróbáltatás elé állította a fényképészt. Alapjában véve egyszerű szerkezet, falábakon állodogál a könyvtár földszinti halljának közepén, komoly csillogó lencséjét vastag kézfogóval övezi, bőrkamerája tiszteletet parancsolóan harmonikázik az objektív és a rajztábla nagyságu fényérzékes lemez között.

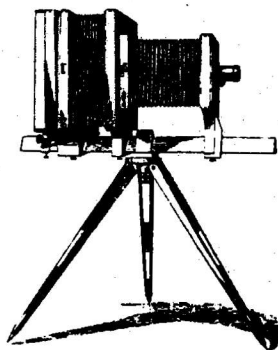

cipelt az "amatőr" a hátán, mert ezek az "apró" kellékek nélkülözhetetlenek voltak a fényképezéshez.

Külön tablók és tárló emlékezik meg a korszerű fényképezés egyik igen jelentős személyéről, a magyar PETZVAL Józsefről, aki alig egy évvel a gyakorlatilag is használható fényképezés felfedezése után már megtervezte az első nagy fényerőségu 3,3 lencserendszert, amelynek iparszerű gyártása azonban csak 50 évvel később, a századforduló táján vált lehetségessé. A kiállított eredeti PETZVAL-objektívek lerövidítették az expozíciós időt, a fényképezendő személyek megszabadulhattak a hosszasan "csavarbaszorítástól", diadalutjára indulhattak a fényképezés ...

... és, hogy PETZVAL magyar volt, és magyarnak tekintette magát, a foto-másolatban kiállított levél is igazolja, amelyben PETZVAL a Magyar Tudományos Akadémiának szóló, sajátkezű levelében így ír: "... mint magyar honunk hű fia".-

Am a fényképezés sem volt olyan egyszerű régen. Egy-egy felvétel gyakran tíz percig is tartott, s a fényképezendő személy fejét, mint egy középkori kincskamrában, csavarokkal "fixálták", hogy a felvétel ideje alatt el ne mozdulhasson. A negatív és a pozitív anyag egyaránt nagyon messze volt még a mai fényérzékenységtől. A tájképfényképezés sem tartozott a könnyű mesterségek közé. A fényképész amolyan "teljes hadi felszereléssel" közlekedett - amint ezt a kiállítás egyik hatalmas tablója is mutatja - gigászi napernyőt, sátrat

Állandó működésű vetítőgép a földszinten az 1826-tól 1860-ig terjedő időszak legérdekesebb fényképfelvételeit vetíti. Látható a világ első fényképfelvétele, Párizs 1830-ban; DUMAS, Allan Edgar POE, LINCOLN, KOSSUTH, LISZT fényképe, háborús képek 1860-ból, gőzös a Missisipin, mind megannyi korabeli szenzáció.

Aztán néhány lépcsőfok a galériára, s száz év "ugrás". A mai legkorszerűbb fényképezőgépek és fényképszeti segédeszközök láthatók, közöttük a nálunk is kapható félautomaták, penta prizmás, tehát olyan túlkörreflexes gépek, amelyekkel szem magasságból is lehet fényképezni, a színes fényképezésre különlegesen alkalmassá tett objektívek stb.

A kiállítás szerény próbálkozás, Magyarországon először készült fényképezéstörténeti bemutató. Ha nem is teljes a kiállítás - a rendezők nem is törekedtek erre, sem hely, sem idő, sem anyagiak nem álltak rendelkezésre, - mégis átfogó képet ad a fényképezés történetéről, gépek és képek segítségével izelítőt ad a mai fényképezőgépek kialakulásának előzményeiről.

A kiállítás előreláthatólag március 1-ig tekinthető meg, hétköznapokon keddtől péntekig 10-20 óráig, hétfőn 13-20 óráig, szombaton 10-19 óráig és vasárnap 9-13 óráig.

- 0 -

